

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมระดับวิกฤตในขณะนี้ มีผลให้ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปทางวัตถุนิยมมากขึ้น และส่งผลให้เกิดความเสื่อมถอยด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามตามมาเป็นลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสื่อมถอยด้านจริยธรรมของเยาวชนที่จะเป็นกำลังของชาติบ้านเมืองในอนาคต จึงนับว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่ง ในโลกแห่งการแข่งขันกันด้วยปัญญาเพื่อความอยู่รอดในสังคมโลกนั้น จำเป็นต้องสร้างเยาวชนให้มีความเข้มแข็งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม นำความรู้ คู่ความงอกงามทางสติปัญญา จึงจะสามารถอยู่รอด และเป็นพลังของแผ่นดินสืบไป

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของเยาวชนวัยรุ่นดังกล่าวมา จะเห็นได้ว่าการพัฒนาเยาวชนเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาเองก็เป็นแหล่งในการพัฒนาทั้งหมด โดยความสำเร็จทางการศึกษานั้น คือ การสร้างคนให้บริโศกด้วยปัญญา อันเป็นหน้าที่อันยิ่งใหญ่ของครู อาจารย์ สถาบันทางการศึกษา ตลอดทั้งสังคมในระดับต่าง ๆ จะต้องร่วมมือกันสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นที่ไปตามความต้องการของสังคมทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ไปจนถึงสังคมโลก และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 จึงบัญญัติเรื่องการศึกษาไว้ว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 2) ขณะเดียวกันแผนพัฒนาเศรษฐกิจเป้าหมายสำคัญ แต่ได้ถือ “คน” เป็นศูนย์กลางและเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาโดยมุ่งให้คนไทยทุกคนพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพ เพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ในหมวด 1 บททั่วไป ว่าด้วยความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ได้บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 23 ได้บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม” มาตรา 24 บัญญัติว่า “การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถาบันทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้

สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา” (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, 2542 : 10)

อนึ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ได้กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, 2542 : 18) เพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก จึงเป็นภาระหน้าที่ของครูอาจารย์จะต้องพัฒนาการเรียนการสอนให้เยาวชนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง มีความสุข และมีความอดทน จึงได้วิเคราะห์คุณภาพพฤติกรรมของนักศึกษา รวม 8 รายการ ใช้พิจารณาคูณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามของนักศึกษา เป็นเครื่องสะท้อนมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับไว้เป็นภารกิจสำคัญ ได้แก่ 1) การตรงต่อเวลา 2) การกล้าคิด กล้าทำ และรับผิดชอบ 3) การเสียสละและเห็นใจผู้อื่น 4) การปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย 5) การทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น 6) การรู้แหล่งข้อมูลและวิธีแสวงหาข้อมูลที่หลากหลาย 7) การคิดอย่างสร้างสรรค์ และ 8) การสามารถทำงานเป็นทีม

ด้วยความสำคัญและที่มาดังกล่าว อันเป็นเหตุผลและความจำเป็นที่อาจารย์ผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนนักศึกษาเอง ต้องหันหน้ามาร่วมมือกันพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม โดยเฉพาะนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ค่อนข้างมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง โดยเฉพาะการคบเพื่อนต่างเพศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงต้องคำนึงถึงการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม แก่นักศึกษาเป็นหลัก มหาวิทยาลัยตระหนักดีถึงบทบาท ภารกิจ และมีวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น สอดรับกับนโยบายทางการศึกษาของประเทศ ดังนั้น ในปีการศึกษา 2549 ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์สอนในโปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงได้พัฒนากิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามแก่นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน เพื่อนำร่องในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้ตรงต่อเวลา กล้าคิด กล้าทำ และรับผิดชอบ เสียสละและเห็นใจผู้อื่น การปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย การทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น การรู้แหล่งข้อมูลและวิธีแสวงหาข้อมูลที่หลากหลายสามารถในการนำความรู้ไปใช้ ในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ การคิดอย่างสร้างสรรค์ และความสามารถทำงานเป็นทีม อันเป็นสาระสำคัญใน

การประเมินคุณภาพของพฤติกรรมนักศึกษา โดยนำมาประยุกต์ร่วมกันในการออกแบบกิจกรรม การเรียนการสอนและเสริมหลักสูตรในวิชาจิตวิทยาและการแนะแนวสำหรับครู เพื่อเป็นบัณฑิต อุดมคติไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ของนักศึกษา ให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 และส่งเสริมให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งแบ่งพฤติกรรมเป้าหมายได้เป็น 3 กลุ่มพฤติกรรม 8 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มพฤติกรรมวินัย
 - 1.1 ให้เป็นผู้ตรงต่อเวลา (รายพฤติกรรมที่ 1)
 - 1.2 ให้เป็นผู้กล้าคิด กล้าทำ และรับผิดชอบ (รายพฤติกรรมที่ 2)
 - 1.3 ให้เป็นผู้ปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย (รายพฤติกรรมที่ 4)
 - 1.4 ให้เป็นผู้สามารถทำงานเป็นทีม (รายพฤติกรรมที่ 8)
2. กลุ่มพฤติกรรมความรู้สึกรัก
 - 2.1 ให้เป็นผู้เสียสละและเห็นใจผู้อื่น (รายพฤติกรรมที่ 3)
 - 2.2 ให้เป็นผู้ทำสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น (รายพฤติกรรมที่ 5)
3. กลุ่มพฤติกรรมความสามารถในการเรียนรู้
 - 3.1 ให้เป็นผู้รู้แหล่งข้อมูลและแสวงหาข้อมูลที่หลากหลาย (รายพฤติกรรมที่ 6)
 - 3.2 ให้เป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ (รายพฤติกรรมที่ 7)

ขอบเขตการวิจัย

1. เป้าหมาย

ได้แก่ นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน

2. สาระของการดำเนินงาน

กำหนดสาระของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ตามพฤติกรรม เป้าหมาย 3 กลุ่มพฤติกรรมเป็น 3 สาระ ดังนี้

1. สารระด้านวินัย
 - 1.1 การตรงต่อเวลา (รายพฤติกรรมที่ 1)
 - 1.2 การกล้าคิด กล้าทำ และรับผิดชอบ (รายพฤติกรรมที่ 2)
 - 1.3 การปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย (รายพฤติกรรมที่ 4)
 - 1.4 การสามารถทำงานเป็นทีม (รายพฤติกรรมที่ 8)
2. สารระด้านความรู้สึกรู้สึก
 - 2.1) การเป็นผู้เสียสละและเห็นใจผู้อื่น (รายพฤติกรรมที่ 3)
 - 2.2) การเป็นผู้ทำสิ่งที่ประ โยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น (รายพฤติกรรมที่ 5)
3. สารระด้านการเรียนรู้
 - 3.1 การรู้แหล่งข้อมูลและแสวงหาข้อมูลที่หลากหลาย (รายพฤติกรรมที่ 6)
 - 3.2 การเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ (รายพฤติกรรมที่ 7)

3. ลักษณะการดำเนินงาน

จัดโปรแกรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ตามพฤติกรรมเป้าหมาย 3 กลุ่มพฤติกรรม แก่นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โดยยึดหลักการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) และบูรณาการสู่กิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมพิเศษเสริมหลักสูตร ในการปลูกจิตสำนึกและสร้างเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ทั้ง 8 รายพฤติกรรม

4. ระยะเวลาดำเนินงาน

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ของนักศึกษาที่สามารถสังเกตเห็นได้เป็นคุณภาพพฤติกรรม รวม 8 รายพฤติกรรม กำหนดเป็นมาตรฐาน ทั้งนี้ได้จัดจำแนกพฤติกรรมรายด้านทั้ง 8 รายพฤติกรรมเป็นกลุ่มพฤติกรรม เพื่อการดำเนินงานและการประเมินผล เป็น 3 กลุ่มพฤติกรรม ได้แก่

1. กลุ่มพฤติกรรมวินัย
 - 1.1 ให้เป็นผู้ตรงต่อเวลา (รายพฤติกรรมที่ 1)

- 1.2 ให้เป็นผู้กล้าคิด กล้าทำ และรับผิดชอบ (รายพฤติกรรมที่ 2)
- 1.3 ให้เป็นผู้ปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย (รายพฤติกรรมที่ 4)
- 1.4 ให้เป็นผู้สามารถทำงานเป็นทีม (รายพฤติกรรมที่ 7)
2. กลุ่มพฤติกรรมความรู้สึกร
 - 2.1 ให้เป็นผู้เสียสละและเห็นใจผู้อื่น (รายพฤติกรรมที่ 3)
 - 2.2 ให้เป็นผู้ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น (รายพฤติกรรมที่ 5)
3. กลุ่มพฤติกรรมความสามารถในการเรียนรู้
 - 3.1 การรู้แหล่งข้อมูลและแสวงหาข้อมูลที่หลากหลาย (รายพฤติกรรมที่ 6)
 - 3.2 การเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ (รายพฤติกรรมที่ 7)

โปรแกรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงามของนักศึกษา หมายถึง รายการกิจกรรมตามหลักการปรับพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นอย่างดี และจัดระเบียบการดำเนินงานไว้แล้ว เพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงามตามมาตรฐานแก่นักศึกษา โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

“การปรับพฤติกรรม”

หมายถึง การเปลี่ยนแปลงตัวแปรและปัจจัยทางพฤติกรรม ทั้งพฤติกรรมภายนอก (การกระทำและการพูด) รวมทั้งพฤติกรรมภายใน ซึ่งได้แก่ ความคิด การตีความ การตั้งข้อสันนิษฐาน หรือกลวิธีในการตอบสนอง อันเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสามารถวัดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ โดยอาศัยการสังเกตและเครื่องมือประเมินที่เหมาะสม

มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 คน

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอน วิชาจิตวิทยาและการแนะแนวสำหรับครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงามของนักศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ผู้ผ่านโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงาม ที่โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม จัดขึ้นในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ตามมาตรฐานที่กำหนดเป็นคุณภาพพฤติกรรมไว้

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ขยายผลและสานต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามของนักศึกษา ไปสู่นักศึกษาทั้งสถาบัน ได้แก่ นักศึกษารุ่นต่อไป ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ตามมาตรฐานที่กำหนดเป็นคุณภาพพฤติกรรม

3. สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีของนักศึกษาไปรวมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจัดขึ้น ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม ของนักศึกษาของทุกคณะต่อไป

4. ผู้บริหารการศึกษา นักพัฒนาการศึกษา และผู้สนใจ สามารถใช้ผลโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม และผลของการพัฒนานักศึกษาแล้วไปพัฒนาคุณลักษณะด้านจริยธรรม ให้แก่นักเรียน นักศึกษา และกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ให้กว้างขวางต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY